

«زن و مطالعات خانواده»

سال شانزدهم - شماره پنجاه و نهم - بهار ۱۴۰۲

ص: ۲۷-۴۶

رابطه تمایز یافتگی و تمایل به فضای مجازی با گرایش به طلاق با توجه به نقش میانجی گری سلامت خانواده اصلی در متقاضیان طلاق

سیدمهدی علوی^۱

حسین ماهور^۲

پذیرش: ۱۴۰۰/۱۲/۱۶

دریافت: ۱۴۰۰/۱۰/۲

چکیده

هدف این پژوهش بررسی نقش میانجی گری سلامت خانواده اصلی در رابطه با تمایز یافتگی و تمایل به فضای مجازی با گرایش به طلاق در متقاضیان طلاق مراجعه کننده به مرکز مداخله بهزیستی شهرستان مشهد است. این پژوهش از نظر هدف کاربردی با به کارگیری روش زمینه یابی و بهره گیری از همبستگی و رگرسیون بود. جامعه آماری این پژوهش عبارت بود از کلیه متقاضیان طلاق مراجعه کننده به مرکز مداخله در بحران بهزیستی مشهد در سال ۹۹ که با استفاده از فرمول کوکران تعداد ۳۷۵ زن و مرد متقاضی طلاق به صورت داوطلبانه در این تحقیق شرکت نمودند. پرسشنامه های مورد استفاده در این پژوهش عبارت بودند از: تمایز یافتگی خود (DSI) اسکورون و فریدلندر (۲۰۰۰)، مقیاس خانواده اصلی (fos) هاوستات اندرسون، پیرسی و کوچران و فاین (۱۹۸۵) و تمایل به فضای مجازی توسط یانگ (1999) که در اختیار گروه نمونه قرار گرفت. داده ها توسط نرم افزار آماری مورد تحلیل قرار گرفت و نتایج پژوهش حاضر با استفاده از معادلات ساختاری نشان داد که سلامت خانواده نقش میانجی در رابطه بین تمایز یافتگی و تمایل به فضای مجازی با گرایش به طلاق در متقاضیان طلاق را ایفا می کند ($p \leq 0/05$). همچنین نشان داد که تمایز یافتگی و فضای مجازی رابطه با سلامت خانواده اصلی و گرایش به طلاق دارند.

واژگان کلیدی: سلامت خانواده اصلی؛ تمایز یافتگی زوجین؛ تمایل به فضای مجازی؛ گرایش

به طلاق

۱ دانشجوی کارشناسی ارشد، مشاوره خانواده موسسه آموزش عالی بیهق سبزوار، سبزوار، ایران (نویسنده مسئول)

alavimehdi18@gmail.com

2 دانشیار گروه مشاوره، موسسه آموزش عالی بیهق سبزوار، سبزوار، ایران

مقدمه

هرچند ازدواج و تشکیل خانواده یکی از مهم ترین پدیده‌های زندگی است که باعث رشد و شکوفایی توانایی‌ها و پیشرفت انسان در تمامی جنبه‌های زندگی می‌گردد و می‌تواند به نیازهای مختلف انسان پاسخ دهد و باعث آرامش روانی وی گردد، با وجود این، مسأله‌ای که همواره باید مورد توجه قرار گیرد، بروز کشمکش و تعارضات در ازدواج و روابط زناشویی است که اگر زوجین نتوانند آن را به خوبی حل کنند، نه تنها آثار مخربی برای ایشان به همراه دارد؛ بلکه بر روی کارکرد فرزندان نیز تأثیر گذار است. تعارض پدیده‌ای است که به موازات عشق در ارتباط زناشویی به وجود می‌آید و امری غیر قابل اجتناب است. هر چه افراد در تعامل بیشتری با یکدیگر باشند، این اتفاق بیشتر پیش خواهد آمد؛ اما آنچه مهم است، نحوه برخورد با آن و مدیریت تعارض است (بهمنی، فلاح چای و زارعی، ۱۳۹۰).

بیان مسأله

مهمترین عامل فروپاشی خانواده به عنوان کوچکترین واحد اجتماعی، آسیبی تحت عنوان طلاق است که بر فرد، خانواده و اجتماع آثار مخربی دارد (ترودل و گولدفورب، ۲۰۱۰). طلاق به خودی خود مسأله‌ای ناهنجار نیست و در بعضی مواقع می‌تواند اعضای خانواده (زن، مرد، فرزندان) را از آسیب‌های احتمالی بیشتر رها سازد. اما جوامع سنتی و درحال گذار، در این پروسه دچار آسیب‌ها و تضادهایی گاه جبران ناپذیر می‌شوند، چرا که روابط سنتی مخدوش شده در حالی که فضای عمومی جایگزین هم به اندازه کافی شکل نگرفته است. به عبارتی هنوز فاقد ساختارهای حمایتی و جایگزین‌های قابل قبول برای عبور از این گذار می‌باشند و یکی از تلفات در عبور از معبر مدرنیته بنیاد خانواده‌هاست (طاهری بنچناری، کلدی، آقاجانی مرسا، ۱۳۹۷).

بررسی آمار طلاق در کشور نشان می‌دهد که در ده سال گذشته این پدیده روند صعودی به خود گرفته و به اعتقاد بسیاری از کارشناسان این معضل در ایران به زلزله‌ای خاموش مبدل شده و نظام اجتماعی را با تکان‌هایی شدید روبرو کرده است. طبق آمار منتشره مرکز آمار ایران، ۱۱ هزار و ۷۱۵ طلاق با طول مدت ازدواج کمتر از یک سال طی سال گذشته به ثبت رسیده این در حالیست که طول مدت ازدواج بیشتر طلاق‌های ثبت شده در سال گذشته تنها بین یک تا پنج سال بوده است (ایسنا، ۱۳۹۹). با وجود ۱۷۱۲۴۶ طلاق در سال ۹۸ (مرکز آمار ایران)، می‌توان گفت روزانه ۴۶۹ طلاق در کشور رخ می‌دهد و به عبارتی هر ساعت حدود ۲۰ طلاق ثبت می‌شود که خود گویای لزوم اجرای طرح‌های کارشناسی شده برای کاهش این آسیب است. طلاق از دیدگاه کارشناسان و صاحب نظران حوزه اجتماعی جزو ۱۰ عنوان اصلی جرائم و آسیب‌های اولویت دار کشور شناخته می‌شود و در این بین طلاق توافقی اولین رتبه را در بین انواع طلاق داراست.

مفهوم سلامت خانواده موضوعی دشوار است. این دشواری پیش از مواجهه با پیچیدگی های مفهوم سلامت خانواده، به درک ما از خود خانواده باز می‌گردد. در بدو امر همگان با بکار بردن واژه خانواده می‌دانند از چه سخن می‌گویند. اما در تلاش برای تعریف این مفهوم پیچیدگی‌های آن هر چه بیشتر آشکار می‌گردد. در واقع بسیاری از محققان، نظریه پردازان و عموم مردم درباره خانواده سخن می‌گویند بی آنکه قادر به تعریف دقیق آن باشند (آماتو و دیگران، ۲۰۰۵).

سلامت روان زمینه رشد مهارت‌های فکری و ارتباطی را فراهم می‌کند و باعث رشد عاطفی، انعطاف پذیری و عزت نفس آدمی می‌شود. عملکرد موفقیت آمیز کارکردهای ذهنی و در نتیجه انجام فعالیتهای سازنده، داشتن روابط مناسب با دیگران، توانایی سازگاری با تغییرات و رویارویی مؤثر با حوادث ناگوار زندگی، همه از پیامدهای داشتن سلامت روانی محسوب می‌شود. بنابراین، سلامت روانشناختی با عواطف، تفکر و رفتار آدمی ارتباط دارد و فرد دارای سلامت روان، معمولاً می‌تواند با حوادث روزافزون و مشکلات روزمره مقابله کند، اهداف خود را در زندگی دنبال کند و سازنده می‌تواند به رشد و سلامت خانواده کمک کند و خانواده‌ای سرشار از امید، شادی و سرزندگی داشته باشد (گلدنبرگ و گلدنبرگ، ۲۰۰۰).

یکی از عواملی که می‌تواند نقش به‌سزایی در ماندگاری و متعهد بودن زوجین به یکدیگر بازی کند تجربه سلامت خانواده اصلی است (کانگر، روتر و کانگر، ۲۰۰۰). بنابراین جامعه‌ای را می‌توان سالم قلمداد کرد که عموم مردم از سلامت روانی برخوردار باشند. افراد سالم، خانواده سالم را می‌سازند و خانواده سالم جامعه سالم را. در صورتی که خانواده از سلامت برخوردار باشد، این سلامت را به فرزندان خود منتقل کرده و آنها پس از ازدواج از عوامل بیرونی و درونی مؤثر بر گرایش به طلاق مصون خواهند بود. عملکرد مطلوب و سازگارانه اعضای خانواده همچنین تمایز یافتگی آنها به طور فزاینده‌ای در بهبود روابط زوجین مؤثر است و می‌توان گفت یکی از دلایل گرایش به طلاق عدم تمایز یافتگی زوجین است، که سلامت خانواده اصلی در افزایش تمایز یافتگی مؤثر است.

تمایز یافتگی را در دو سطح می‌توان بررسی کرد: ۱- به عنوان فرآیندی که در درون فرد رخ می‌دهد. ۲- به عنوان فرآیندی که در روابط بین افراد به وقوع می‌پیوندد. در سطح بین فردی، تمایز خود، توانایی شخص را نشان می‌دهد که علیرغم داشتن روابط صمیمی عمیق با دیگران، بتواند خود را به عنوان فردی منحصر به فرد و عضوی جدا از دیگران ببیند و حس روشنی از "خود" داشته باشد و در سطح درون فردی، توانایی فرد برای ایجاد تمایز بین شناخت و هیجان است (بوئن، ۱۹۸۷؛ کر و بوئن، ۱۹۸۸). پس تمایز یافتگی خود، یک ترکیب پیچیده از پختگی هیجانی، توانایی تفکر منطقی در موقعیتهای هیجانی و توانایی حفظ روابط نزدیک عاطفی است (دریک، ۲۰۱۱).

تحقیقات نشان داده‌اند که تمایز یافتگی با اضطراب مزمن (اسکورون^۱ ۲۰۰۳)، رضایت زناشویی (اسکورون، ۱۹۹۸)، سلامت جسمانی (پلگ، پاپکو، فریدلندر^۲ ۲۰۰۵)، سوء مصرف مواد (توربرگ^۳ ۲۰۰۰)، خشونت در رابطه با دیگران (اسکورون و پلات^۴ ۲۰۰۵)، کیفیت زندگی، سلامت و کیفیت روابط بین فردی (قره‌باغی، بشارت، رستمی، لواسانی، ۱۳۹۴) رابطه معنادار دارد. تمایز یافتگی بیشتر مادران پیش بینی کننده موفقیت تحصیلی بیشتر و مشکلات رفتاری کمتر فرزندان است (اسکورون، ۲۰۰۵). از منظر بوئن افراد با سطوح بالاتر تمایز، با افزایش حرکت به سمت روابط عاطفی پیچیده و کاهش علائم استرس و اضطراب همراه است. افراد با سطوح تمایز بالاتر در برابر عوامل تنش‌زا، استرس کمتری را تجربه می‌کنند، از سلامت روان بیشتری برخوردارند و علائم استرس تجربه شده در آنها، نسبت به افراد با سطوح تمایز پایینتر، سریع‌تر بهبود می‌یابد. همچنین فردی که در خانواده پدری به تمایز یافتگی سالمی نرسیده‌است، عدم تمایز و اضطراب مزمن خویش را با ازدواج به زندگی جدید منتقل می‌کند و عدم تمایز یافتگی خود نسل به نسل منتقل می‌شود (بوئن^۵ ۱۹۸۷؛ کر^۶ و بوئن، ۱۹۸۸). از طرفی مطالعه درباره مداخلات آسیب‌های فضای مجازی در کیفیت زیست خانواده می‌تواند در ارتقای کیفیت رابطه زوجین و سلامت خانواده و نهایتاً جامعه تأثیرگذار باشد. بنابراین با توجه به افزایش مشارکت زوجین در استفاده از فضای مجازی و عضویت در جامعه اطلاعاتی و در نظر گرفتن جایگاه خانواده به عنوان قطعاتی از پازل جامعه، که پرورش روحی و ذهنی و افزایش آگاهی آنان در خانواده و کیفیت رابطه زناشویی تأثیرات بسزایی به دنبال خواهد داشت (حاج محمدی، حاج محمدی، ۱۳۹۶).

همانطور که پژوهشگران و اندیشمندان نظام خانواده می‌گویند، طلاق یکی از آسیب‌هایی است که اهمیت زیادی دارد بطوریکه علاوه بر روانشناسان و جامعه‌شناسان، سیاستمداران نیز در تلاشند تا به رفع معضلات آن پردازند. این اتفاق آنقدر اهمیت دارد که نمایندگان مجلس شورای اسلامی دولت را مکلف کردند طرح «جامع کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی» را تهیه کند به‌گونه‌ای که آسیب‌های اجتماعی در انتهای برنامه ششم به ۲۵ درصد میزان کنونی کاهش یابد. به این ترتیب ارگانها و سازمانهای مختلفی بر اساس ماموریت‌های خود انجام وظیفه می‌کنند از جمله دادگستری، سازمان بهزیستی که یکی از سازمانهای خدمات حمایتی و اجتماعی است و دانشگاهها، اما با توجه به اینکه همچنان آمار طلاق رو به افزایش است، کاهش آن نیاز به برنامه‌ریزیهای کارشناسانه و پیشگیرانه دارد، اینجاست که جمله پیشگیری بهتر از درمان است معنا پیدا می‌کند و باید اهمیت را بر روی زمانی قبل از طلاق گذارد. و ویژگیهای فردی به عنوان یکی از مواردی که در کاهش

1 Skowron

2 Peleg, Popco, Fridlender

3 Torberg

4 Platt

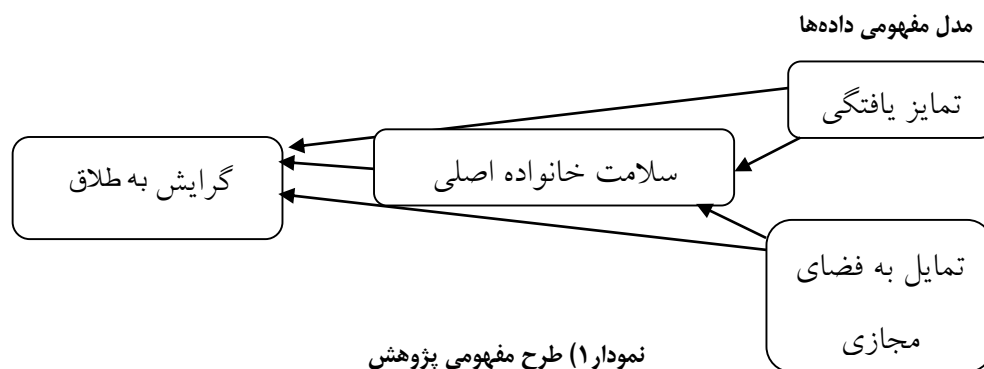
5 Bowen, M.

6 Keer

طلاق اثرگذار است مد نظر قرارگیرد. در این پژوهش تمایز یافتگی به عنوان یک ویژگی فردی و تمایل به فضای مجازی و سلامت خانواده اصلی به عنوان یک ویژگی بین فردی در نظر گرفته شده که می‌تواند کمک شایانی به اقدامات پیشگیری اولیه نموده و افراد را بر اساس عوامل زمینه‌ای و محیطی مؤثر بر طلاق تشخیص دهد و همچنین می‌تواند به آگاهی افراد از خویشتن و همسرآینده شان کمک نموده و باعث کاهش طلاق گردد. این پژوهش می‌تواند نقش میانجی گری سلامت خانواده اصلی را در ارتباط با تمایز یافتگی و تمایل به فضای مجازی در گرایش به طلاق را بررسی کند.

روش پژوهش

روش این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر روش توصیفی از نوع همبستگی می‌باشد، جامعه آماری این پژوهش عبارتست از کلیه متقاضیان طلاق مراجعه کننده به مرکز مداخله بهزیستی مشهد در سال ۹۹-۱۳۹۸ به تعداد ۱۶۴۵۷ نفر، که از بین آنها با استفاده از فرمول کوکران ۳۷۵ زن و مرد متقاضی طلاق انتخاب شدند با توجه به اینکه پاسخگویی به پرسشنامه‌ها داوطلبانه بود و مردان کمتر تمایل داشتند به پرسشنامه پاسخ دهند در نتیجه تعداد ۱۶۵ پرسشنامه توسط مردان متقاضی طلاق تکمیل گردید و ۲۱۰ پرسشنامه به زنان متقاضی طلاق ارائه گردید. معیارهای ورود به مطالعه در متقاضیان طلاق عبارت بود از: (۱) سن بالای ۱۵ سال و کمتر از ۵۰ سال؛ (۲) تحصیلات پنجم ابتدایی به بالا؛ (۳) ازدواج اول؛ (۴) داشتن تمایل به مشارکت در پژوهش؛ (۵) سنوات ازدواج کمتر از ده سال.

ابزار پژوهش

پرسشنامه تمایز یافتگی خود^۱

مقیاس تمایز یافتگی خود از ۴۶ گویه و ۴ خرده مقیاس تشکیل شده که عبارتند از: ۱- واکنش پذیری عاطفی که دارای ۱۱ سؤال می‌باشد. ۲- جایگاه من که دارای ۱۱ سؤال و گریز عاطفی ۱۲

1 . Differentiation of self-inventory

سؤال و هم‌آمیختگی با دیگران از ۱۲ سؤال تشکیل شده است که به منظور سنجش تمایز یافتگی افراد به کار می‌رود. شیوه نمره‌گذاری این مقیاس به صورت طیف لیکرت ۴ گزینه‌ای (ابتداً در مورد من صحیح نیست ۱ تا کاملاً در مورد من صحیح است ۴) می‌باشد. ضریب آلفای گزارش شده توسط اسکورن و فریدلندر برای پرسشنامه تمایز یافتگی خود ۰,۸۸ است. همین ضریب آلفا که در پژوهش پلگ و پاپکو^۱ (۲۰۰۴). انجام گرفت به دست آمد (ثنایی، علاقمند، فلاحتی و هومن، ۱۳۹۶).

پرسشنامه تمایل به فضای مجازی

این پرسشنامه که توسط یانگ (۱۹۹۹). تدوین شده است، دارای بیست سؤال شش گزینه‌ای (اصلاً = ۰، به ندرت = ۱، گهگاهی = ۲، بیشتر اوقات = ۳، اغلب = ۴ و همیشه = ۵) می‌باشد. بازه نمرات از صفر تا صد بوده و نقطه برش آن پنجاه می‌باشد. در مطالعه یانگ اعتبار درونی پرسشنامه بالاتر ۰,۹۲ و پایایی آزمون با روش باز آزمایی معنادار بوده است (علوی، اسلامی، مرائی، نجفی، جنتی و رضاپور، ۱۳۸۹).

قیاس خانواده اصلی^۲

این مقیاس توسط هاو ستات اندرسون، پیرسی و کوچران و فاین^۳ در سال ۱۹۸۵ تهیه شد که یک ابزار ۴۰ سؤالی است و برای سنجیدن ادراک و استنباط فرد از میزان سلامت خانواده اصلی (خانواده اولیه) تدوین شده است، مقیاس خانواده اصلی بر استقلال و صمیمیت به عنوان دو مفهوم کلی در حیات یک خانواده سالم تمرکز دارد و هر یک از ۴۰ پرسش آن بر اساس از یک تا شش درجه بندی شده است. حداقل نمره ۴۰ و حداکثر ۲۰۰ می باشد که نمرات بالاتر نشانه سلامت بیشتر خانواده اصلی می‌باشد. پایایی پرسشنامه توسط سازندگان آن بر اساس آلفای کرونباخ ۰,۷۵ گزارش شده است و پایایی آن از طریق باز آزمایی دو هفته‌ای در ابعاد استقلال و صمیمیت به ترتیب ۰,۷۷ و ۰,۷۳ برآورد شد (ثنایی، علاقه‌بند، فلاحتی، هومن (۱۳۸۷)). ضرایب آلفای به دست آمده در پژوهش جاسبی (۱۳۸۴)، برای کل مقیاس ۰,۹۴ و برای ابعاد استقلال و صمیمیت به ترتیب ۰,۹ و ۰,۸۹ بوده است، همچنین روایی این مقیاس بوسیله نظر متخصصان تأیید شد. این مقیاس سلامت خانواده اولیه فرد را می‌سنجد.

پرسشنامه بی‌ثباتی ازدواج^۴ جانسون

شاخص بی‌ثباتی ازدواج در سال ۱۹۸۰ توسط ادواردز، جانسون و بوث^۵ برای اندازه‌گیری عدم ثبات زناشویی و خصوصاً مستعد طلاق بودن تدوین شده است، دارای دو زیر مقیاس ۱۴ و ۸ سؤالی می‌باشد. زیر مقیاس سنجش مستعد طلاق بودن با ۱۴ سؤال دو گزینه‌ای و زیر مقیاس

1 . Plag and Popko

2 . Family Of Origin Scale

3 .Hovestadt, Anderson, Piercy, Cochran, & Fine

4 Marital Instability Index (MII)

5 Edwards, Johnson & Booth

جاذبه‌ها و موانع طلاق با ۸ سؤال سه گزینه‌ای می‌باشد. این ابزار متکی به این نظر است که برای ارزیابی بی‌ثباتی و خطر بالقوه طلاق زن و شوهر باید، هم شناخت و هم رفتار به حساب آورده شود. این مقیاس را محاسبه‌گر می‌تواند به سهولت اجرا نموده و ظرف چند دقیقه نمره گذاری کند. شاخص بی‌ثباتی ازدواج به عنوان یک ابزار خوش آتیه مشاوره می‌تواند، به مشاور کمک نماید تا او بتواند با دقت بیشتری نتایج قابل پیش بینی روابط زناشویی را تعیین کند.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

در این پژوهش از نرم افزار بسته آماری علوم انسانی^۱ و نرم افزار مدل سازی معادلات ساختاری^۲ جهت بررسی ضریب همبستگی پیرسون و الگویابی معادلات ساختاری استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

ابتدا قبل از بررسی فرضیات به بررسی نرمال بودن متغیرهای این تحقیق با استفاده از آزمون «کولموگوروف-اسمیرنوف^۳» می‌پردازیم که می‌توان نرمال بودن توزیع متغیر انتخابی را تشخیص داد، به نحوی که اگر "سطح معنی داری"^۴ بیشتر از ۰,۰۵ باشد ادعای نرمال بودن متغیر انتخابی تأیید می‌گردد.

جدول ۱. آزمون نرمال بودن متغیرها

متغیرها	تمایز یافتگی	تمایل به فضای مجازی	سلامت خانواده اصلی
میانگین	۱۰۸,۳۵	۷۵,۸۹	۱۲۷,۴۴
خطای استاندارد میانگین	۳۴,۰۳	۲۱,۲۱	۱۱,۶۹
بیشترین تفاوتها	۰,۰۹	۰,۲۳	۰,۱۲
مثبت	۰,۰۸	۰,۱۳	۰,۱۲
منفی	-۰,۰۹	-۰,۲۳	-۰,۱۰
آماره کولموگوروف-اسمیرنوف	۰,۹۲	۰,۳	۱,۲۲
سطح معنی داری (دو دامنه)	۰,۳۷	۰,۱۰	۰,۱۰

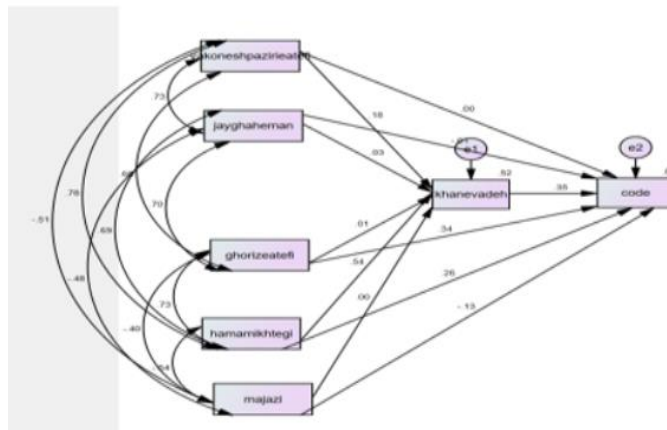
همانطور که ملاحظه می‌شود از آنجایی که سطح معناداری در همه متغیرها، بیش از ۰,۰۵ می‌باشد، بنابراین متغیرهای تحقیق دارای توزیع نرمال می‌باشند. فرضیه ۱) سلامت خانواده اصلی در رابطه با تمایز یافتگی و تمایل به فضای مجازی با گرایش به طلاق در متقاضیان طلاق مراجعه کننده به مرکز مداخله بهزیستی شهرستان مشهد نقش میانجی دارد. برای بررسی این فرضیه از روش معادلات ساختاری استفاده شده‌است که در ادامه این مدل ساختاری تشریح می‌شود.

1 Statistical Package For The Social Science (SPSS)

2 Analysis of moment structures (AMOS)

3 Kolomogorov-Sminov (k-s)

4 Significant

نمودار ۲. ضرایب مسیر مدل آزمون شده برای فرضیه اصلی پژوهش

پس از به دست آوردن نمودار شاخصها، برازندگی مدلها نیز از طریق نرم افزار مدل سازی معادلات ساختاری محاسبه گردید که نتایج آن برای مدل در جدول ۲ آمده است. از شاخص های برازندگی برای تعیین برازندگی و اعتبار مدل های طراحی شده استفاده می شود. معمولاً برای تأیید مدل، استفاده از سه تا پنج شاخص کافی است.

جدول ۲. شاخص های نیکویی برازش مدل آزمون شده پژوهش

نام شاخص	مقدار قابل قبول	مقدار ایده آل	مقدار به دست آمده
نیکویی برازش (GFI)	$0.80 \leq GFI < 0.95$	$0.95 \leq GFI \leq 1$	۱
ریشه میانگین مربعات باقی مانده (RMR)	$0 < RMR \leq 0.10$	$0 \leq RMR \leq 0.05$	۰/۰۰۱
شاخص برازش تطبیقی (CFI)	$0.90 \leq CFI < 0.97$	$0.97 \leq CFI \leq 1$	۱
شاخص برازش هنجار شده (NFI)	$0.90 \leq NFI < 0.97$	$0.97 \leq NFI \leq 1$	۱
ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA)	$RMSEA < 0.05$ $0.05 \leq RMSEA \leq 0.08$	$0 \leq RMSEA \leq 0.05$	۰/۵۱
شاخص نیکویی برازش ایجازی (PGFI)	$0.50 \leq PGFI < 0.60$	$0.60 \leq PGFI \leq 1$	۰/۳۱

نتایج جدول ۲) شاخص های نیکویی برازش مدل آزمون شده پژوهش را نشان می دهد. شاخص GFI یکی از شاخص های تطبیقی است که مقدار بیش تر از ۰/۵۰ برای این مقدار نشان از برازش خوب مدل توسط داده ها دارد. مقدار GOF برای مدل ۱ به دست آمد که نشان از برازش ایده آل مدل دارد. ماتریس باقی مانده یکی از ماتریس های معمولی است که هم می تواند برای ارزیابی برازش کلی (مدل تدوین شده) و هم برای برازش جزئی (پارامترها تعریف شده بین دو متغیر) مورد استفاده قرار گیرد. ریشه دوم میانگین مربعات باقی مانده یا RMR برای مدل مذکور ۰/۰۰۱ است که برای

مدل مقداری مطلوب می‌باشد. یکی از شاخص‌های تطبیقی شاخص برازش هنجار شده NFI است که مقادیر بین ۰/۵۰ تا ۰/۶۰ به عنوان قابل قبول بودن و مقادیر بالاتر از ۰/۶۰ برای این شاخص به عنوان برازش بسیار خوب داده‌ها به مدل تفسیر می‌شود. مقدار NFI برای مدل مذکور ۱ می‌باشد. که برای مدل مقداری ایده‌ال است.

جدول ۳. تأثیرات غیرمستقیم تمایز یافتگی و تمایل به فضای مجازی و سلامت خانواده اصلی با گرایش به طلاق

سلامت خانواده اصلی فضای مجازی	واکنش پذیری عاطفی	جایگاه من گسلس عاطفی هم آمیختگی با دیگران	گرایش به طلاق
۰/۰۰۱	-۰/۰۰۲	۰/۰۰۱	۰/۰۶۲
۰/۰۰۵	۰/۰۰۹	۰/۰۰۵	۰/۱۹۱

با توجه به داده‌های جدول ۳) سطح معناداری تأثیر غیر مستقیم سلامت خانواده اصلی بر روی گرایش به طلاق برابر ۰,۰۰۱ به دست آمده ($p < 0.01$) در نتیجه مثبت و معنادار است، سطح معناداری تأثیر غیر مستقیم تمایل به فضای مجازی بر روی گرایش به طلاق برابر ۰,۰۰۲ - و ($p < -0.01$) در نتیجه منفی و معنادار است، سطح معناداری تأثیر غیر مستقیم تمایز یافتگی بر روی گرایش به طلاق برابر ۰,۰۰۱ ($p < 0.01$) در نتیجه مثبت و معنادار و سطح معناداری تأثیر غیر مستقیم جایگاه من بر روی گرایش به طلاق برابر ۰,۰۰۹ به دست آمده ($p < 0.01$) در نتیجه مثبت و معنادار است و سطح معناداری تأثیر غیر مستقیم گسلس عاطفی بر روی گرایش به طلاق برابر ۰,۰۰۵ که ($p < 0.01$) مثبت و معنادار است؛ اما سطح معناداری تأثیر غیر مستقیم هم آمیختگی با دیگران بر روی گرایش به طلاق برابر ۰,۱۹۱ و تأثیر غیر مستقیم واکنش پذیری عاطفی بر روی گرایش به طلاق برابر ۰,۰۶۲ که ($p > 0.01$) بوده و معنادار نمی‌باشد.

جدول ۴. ضرایب رگرسیونی استاندارد مسیرهای مدل (معادلات ساختاری)

ضریب استاندارد رگرسیونی مسیرها	مسیر بین متغیرها	ضریب استاندارد رگرسیونی مسیرها	مسیر بین متغیرها
۰,۲۶	هم آمیختگی با دیگران - گرایش به طلاق	۰,۵۴۳	هم آمیختگی با دیگران - سلامت خانواده
۰,۳۴	گسلس عاطفی - گرایش به طلاق	۰,۰۱۴	گسلس عاطفی - سلامت خانواده
-۰,۰۱۳	جایگاه من - گرایش به طلاق	۰,۰۲۶	جایگاه من - سلامت خانواده
۰,۰۰۱	واکنش پذیری عاطفی - گرایش به طلاق	۰,۱۷۶	واکنش پذیری عاطفی - سلامت خانواده
-۰,۱۳	تمایل به فضای مجازی - گرایش به طلاق	-۰,۰۰۵	تمایل به فضای مجازی - سلامت خانواده
		۰,۳۵۲	سلامت خانواده - تمایل به طلاق

نتایج جدول ۴) نشان می‌دهد که اثر گسلش عاطفی، جایگاه من بر روی سلامت خانواده کمتر از ۰,۰۵ بوده که مثبت و معنادار است؛ اما اثر هم آمیختگی با دیگران، واکنش پذیری عاطفی بر روی سلامت خانواده معنادار به دست نیامد و اثر تمایل به فضای مجازی بر روی سلامت خانواده کمتر از ۰,۰۵- بوده که منفی و معنادار شد و اثر جایگاه من بر روی تمایل به طلاق کمتر از ۰,۰۵- بوده که معنادار و منفی به دست آمد و اثر واکنش پذیری عاطفی بر روی تمایل به طلاق کمتر از ۰,۰۵ بوده که معنادار به دست آمد، همچنین اثر گسلش عاطفی و تمایل به فضای مجازی بر روی گرایش به طلاق معنادار به دست نیامد.

فرضیه ۲) بین تمایز یافتگی و مولفه‌های آن با گرایش به طلاق رابطه معناداری وجود دارد.

جدول ۵. ضریب همبستگی تمایز یافتگی و مولفه‌های آن با گرایش به طلاق

گرایش به طلاق		گرایش به طلاق	
واکنش‌پذیری	ضریب همبستگی	هم‌آمیختگی	ضریب همبستگی
عاطفی	سطح معناداری	سطح معناداری	سطح معناداری
	تعداد	تعداد	تعداد
جایگاه‌من	ضریب همبستگی	تمایز یافتگی	ضریب همبستگی
	سطح معناداری	سطح معناداری	سطح معناداری
	تعداد	تعداد	تعداد
گریز عاطفی	ضریب همبستگی		ضریب همبستگی
	سطح معناداری		سطح معناداری
	تعداد		تعداد

با توجه به جدول بالا بین تمایز یافتگی و گرایش به طلاق همبستگی منفی و معنادار برابر ۰,۴۹- وجود دارد، همچنین در زیرمتغیرهای تمایز یافتگی همبستگی معناداری با گرایش به طلاق وجود دارد.

فرضیه ۳) بین تمایل به فضای مجازی و گرایش به طلاق رابطه معناداری وجود دارد.

جدول ۶. ضریب همبستگی تمایل به فضای مجازی و گرایش به طلاق

گرایش به طلاق	
تمایل به فضای مجازی	ضریب همبستگی
	سطح معناداری
	تعداد

با توجه به جدول بالا بین تمایل به فضای مجازی و گرایش به طلاق همبستگی مثبت و معنادار برابر ۰,۸۴ به دست آمد.

فرضیه ۴) بین سلامت خانواده اصلی و گرایش به طلاق رابطه معناداری وجود دارد.

جدول ۷. ضریب همبستگی سلامت خانواده اصلی و گرایش به طلاق

گرایش به طلاق		سلامت خانواده
۰,۴۱	ضریب همبستگی	اصلی
۰,۰۰۰	سطح معناداری	
۳۷۵	تعداد	

با توجه به جدول بالا رابطه بین سلامت خانواده اصلی و گرایش به طلاق همبستگی مثبت و معنادار برابر ۰,۴۱ به دست آمد.

بحث و نتیجه گیری

این پژوهش به بررسی نقش میانجی سلامت خانواده اصلی در مورد تمایز یافتگی و تمایل به فضای مجازی با گرایش به طلاق در متقاضیان طلاق مراجعه کننده به مرکز مداخله بهزیستی شهرستان مشهد پرداخته شد. نتایج پژوهش نشان داد که سلامت خانواده اصلی نقش میانجی در رابطه با تمایز یافتگی و تمایل به فضای مجازی با گرایش به طلاق دارد. تمایز یافتگی تا حد زیادی به نوع الگوهای ارتباطی فرد با اعضای خانواده اصلی مربوط می شود که این الگوها بر اساس رمزگردانی و رمزگشایی پیامهایی که بین افراد خانواده رد و بدل می شود، شکل گرفته و در نحوه به کارگیری داده ها در تعاملات آینده فرد مورد استفاده قرار می گیرد، بنابراین می توان در یک بررسی اجمالی و کلی بدین گونه تبیین کرد که خانواده های غیر سالم به دلیل نقص در الگوهای ارتباطی خود در تعاملات درونی بین اعضا با مشکلاتی جدی روبه رو می شوند که این مشکلات موجب گفت و شنود محدود بین آنها شده و در نتیجه می تواند بر تمایل آنها به فضای مجازی بیافزاید و این بر رضایت زناشویی زوجین تأثیر منفی گذاشته، بر تمایل آنها به طلاق بیافزاید.

نتایج این پژوهش از رابطه تمایل به فضای مجازی و گرایش به طلاق با یافته های ژانگ (۲۰۱۹)، عباسی (۲۰۱۸)، درتاج و همکاران (۱۳۹۷)، شکر بیگی (۱۳۹۶)، رمضانیان (۱۳۹۵)، همخوان است. در تبیین اطلاعات به دست آمده می توان عنوان کرد که سلامت خانواده می تواند، نقش مؤثری بر رابطه تمایز یافتگی و تمایل به فضای مجازی در گرایش به طلاق ایفا کند.

همچنین نتایج این پژوهش نشان داد که بین تمایز یافتگی و مولفه های آن و گرایش به طلاق، همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد. نتایج این پژوهش با پژوهش بنی اسدی و همکاران نیز همخوان است؛ ایشان در پژوهش خود اهمیت رضایت جنسی در تبیین الگوهای ارتباطی و سبک های حل تعارض زوجها را نشان دادند (صمدزاده، شعیری، مهدویان و جاویدی، ۱۳۹۲). همچنین متر، پاسکال و آرینتوس^۱ (۲۰۱۲)، در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که ارتباط مثبت

1. Metz, Pascal, Arintos

و معنی‌داری بین ناامیدی زناشویی زوجین و عوامل مختلفی از جمله الگوهای ارتباطی، شخصیت، تمایز یافتگی خود و خودکارآمدی در پرستاران وجود دارد (مام صالحی، مرادی، عارفی و یاراحمدی، ۱۳۹۸). استیون، ماسونو و اولرید^۱ (۲۰۱۶) که با پژوهش انجام شده همسو است. در تبیین نتایج یافته‌های مطالعه حاضر، می‌توان این‌گونه استنباط کرد که طبق نظر بوئن سطح تمایز یافتگی فرد از همان ابتدا از خانواده اصلی رشد می‌کند و به‌شدت تحت تأثیر پویایی‌ها و تعاملات بین اعضای خانواده قرار دارد و در زندگی آینده فرد بالاخص زندگی زناشویی تأثیر جدی می‌گذارد. هر چه امتزاج فرد با خانواده مبدأ بیشتر باشد، احتمال وجود اضطراب، بی‌ثباتی، ناسازگاری و تعارضات بین زوجین در اکثر ابعاد زندگی زناشویی‌شان بیشتر خواهد شد.

در این پژوهش رابطه بین تمایل به فضای مجازی و گرایش به طلاق بررسی و معنادار بودنش اثبات شد. یافته‌های این پژوهش با نتایج به‌دست‌آمده در پژوهش‌های (هاشمی، ۱۳۹۶)، (افراسیابی، ۱۳۹۵)، (ابراهیمی، ۱۳۹۴)، همسو است؛ چراکه در هر یک از این پژوهش‌ها که به نحوی تلاش کرده‌اند عوامل تأثیرگذار و پیش‌بینی‌کننده طلاق عاطفی را شناسایی کنند به نتایج مشابهی با پژوهش حاضر دست یافته‌اند همچنان این پژوهش همسو با پژوهش‌های گنجی، ملک پرور شهرکی (۱۳۹۴)، سلیمی، جوکار و نیک‌پور (۱۳۸۸)، راسل و کلاینتون (۲۰۱۴) است. این پژوهش‌ها نشان داده‌است که فضای مجازی بر طلاق همسران مؤثر است و با استفاده از فضای مجازی، طلاق عاطفی در بین همسران افزایش می‌یابد. می‌توان به تحقیقات همایی مجاز، ذوقی پایدار، ابراهیمی (۲۰۱۵)، محمدی (۱۳۹۵)، والنزوتلا، هالپورن، کتز (۲۰۱۴)، فاروگیا (۲۰۱۳)، فلاین (۲۰۱۵)، لیندنر (۲۰۱۲)، وزار (۲۰۱۱)، دنیل، دروین و کراونس (۲۰۱۷)، کلاینتون (۲۰۱۳)، ریجوی و کلاینتون (۲۰۱۶)، اشاره کرد که اینترنت و شبکه‌های مجازی را یکی از ابزارهای تأثیرگذار در مشکلات روابط زناشویی و ارتکاب خیانت زناشویی و در نهایت طلاق می‌دانند. و اینکه نتایج پژوهش حاضر نشان داد رابطه معناداری بین سلامت خانواده و گرایش به طلاق وجود دارد. نتایج این پژوهش با پژوهش (دریک، ۲۰۱۱)، که نشان داد که در شرایط پرتنش عاطفی، فرد تمایز نیافته با نیاز به فرار، اجتناب یا نادیده گرفتن رابطه دارد، همخوان است. همچنین با نتایج پژوهش‌های (مارلی و راشید^۲، ۲۰۱۰)، نیز همخوانی دارد. ایشان معتقد بودند که فرد کمتر متمایز، قادر به برقراری روابط سالم با دیگران نیست، بنابراین دچار دل‌بستگی‌هایی رشد نیافته‌ای می‌شود که موجب اضطراب در او می‌گردد، که گاه برای کاهش این اضطراب و ایجاد یک استقلال‌کذایی به برش هیجانی روی می‌آورند، این فاصله می‌تواند فاصله گرفتن عاطفی یا فیزیکی مانند صحبت نکردن، قطع ارتباط، ترک کردن و طلاق باشد. اسکروت^۳ (۲۰۰۵)، نیز عدم وجود مهارت در برقراری ارتباط سالم و پیوندهای عاطفی رشد نیافته را در خانواده‌هایی با جهت‌گیری هم‌نواپی با

1. Steven, Masono, Ulride

2 Marley, Rasheed & Rasheed

3 chrodt

توجه به پژوهش حاضر و پژوهشهای مشابه می‌توان اینگونه تبیین کرد که سلامت بنیان خانواده اصلی می‌تواند نقش مهمی در پیشگیری از نابسامانی‌های زندگی زناشویی و بالاخص طلاق داشته باشد.

محدودیت های تحقیق

- انتخاب نمونه به صورت هدفمند، امکان تعمیم را کاهش می‌دهد.
- پژوهش حاضر منحصر به متقاضیان طلاق شهر مشهد می‌باشد و شاید قابل تعمیم به جوامع مختلف کل کشور نباشد؛ مخصوصاً که کشور ما دارای اقوام و اقشار با زبان و فرهنگ های متفاوت نیز است.
- عدم همکاری برخی از زوجین بالاخص مردان در اجرای پرسشنامه‌ها و عودت پرسشنامه‌های پژوهش به محقق.
- از آنجا که سؤالات پرسشنامه بیشتر به صورت خودتوصیفی می‌باشد و ممکن است اطلاعات دقیق و قابل اعتمادی از برخی زوجین اخذ نشود، باید در استفاده از داده‌های پژوهش احتیاط کرد.
- عدم پاسخگویی صادقانه برخی آزمودنی‌ها به سؤالات به دلیل مشکلاتی که با همسر دارند.

پیشنهادات

- با توجه به گستره‌ی نظری موجود، یافته‌ها و محدودیت های حاضر، می‌توان پیشنهادات و جهت‌گیریهای پژوهشی زیر را ارائه نمود که به زمینه‌های پژوهشی جدید کمک شایانی خواهد کرد.
- پیشنهادات پژوهشی
- پیشنهاد می‌گردد، درباره موضوع این پژوهش تحقیقات بیشتری انجام پذیرد. از جمله بررسی آثار مثبت فضای مجازی و بهره‌گیری از آن برای آموزش خانواده‌ها و استفاده از فرصت فضای مجازی توسط نهادهای مسئول جامعه
- این پژوهش بر روی گروه نمونه به صورت طولی نیز انجام شود تا تغییرات پیش‌بینی عملکرد خانواده طی سالهای مختلف بررسی گردد.
- برای بررسی دقیق‌تر پیش‌بینی گرایش به طلاق زوجین براساس میزان سلامت و صمیمیت در خانواده اصلی زوجین پیشنهاد می‌شود پژوهشهایی در زمینه بررسی نقش تعدیل‌کننده و واسطه‌ای متغیرهای دیگر از جمله مسئولیت‌پذیری و تاب‌آوری انجام شود.
- پیشنهادات کاربردی
- در زمینه کاهش طلاق پیشنهاد می‌گردد که در سازمان های متولی خانواده، مشاوره‌های پیش از ازدواج به طور جدی به مرحله اجرا درآید.

- در زمینه طرح کشوری مداخله پیش از طلاق و مشاوره‌های اجباری که برای زوجین متقاضی طلاق حدود چند سال است که در کشور انجام می‌شود بیش از آنکه به بحث کیفیت مشاوره پرداخته شود به کمیت آن اهمیت داده می‌شود. به طور مثال به جای آنکه چند جلسه مشاوره برای همه متقاضیان با هر درجه از اختلافات و تنش بین زوجین گذاشته شود کوشش شود مشاوره‌ای با کیفیت و جلسات بیشتر و همچنین پیگیری جلسات برای متقاضیانی که امید بیشتری برای نجات زندگی آنان است انجام شود.

- از آنجایی که همواره پیشگیری بهتر از درمان است، پیشنهاد می‌شود، موسسات فرهنگی، برنامه گسترده‌ای را به منظور اطلاع‌رسانی در خصوص آثار استفاده از فضای مجازی ارائه دهند.

- پیشنهاد می‌گردد، مشاوران خانواده، روانشناسان و پژوهشگران خانواده از نتایج پژوهش در جهت توانمندسازی خانواده‌ها و ارتقاء سطح عملکرد خانواده بهره‌برند.

- برنامه‌ریزان کشوری می‌توانند آموزشهایی در جهت بالابردن سلامت روان خانواده، تمایز یافتگی و فرهنگ استفاده از فضای مجازی به منظور ارتقاء عملکرد خانواده در مراکز مشاوره و سلامت روان به خانواده‌ها ارائه کنند.

تشکر و قدردانی

از افراد شرکت کننده در پژوهش حاضر که در اجرای این پژوهش یاری‌گر پژوهشگر بودند، تشکر و قدردانی می‌شود.

تضادمنافع

بنا بر اظهار نویسندگان مقاله حاضر فاقد هر گونه تعارض منافع بوده‌است.

Refrance

Abbasi, S. (2018). Social media addiction in romantic relationships: Does user's age influence vulnerability to social media infidelity. *Personality and Individual Differences*, 13(9): 277- 280.

Afrasiabi, Dehghani Daramroud (2015). Background and how to deal with emotional divorce among women in Yazd, *Journal of Women in Development and Politics*, 14 (2), pp. 255-271

Amato, P.R, Loomis, LS, Booth A. (2005). "Parental Divorce, Marital Conflict, and Offspring Well-Being during Early Adulthood". *Social Forces*.73: 895-915

American Psychiatric Association. Diagnostic and statistical manual of mental disorders. Fifth's edition dasm-5tm. Washington, DC: New School Library; 2013: 211-222.

Bahmani, Mahmoud; Fallah Chai, Seyed Reza; Zarei, Iqbal (1390). A Study and Comparison of Justice between Satisfied and Conflicting Couples. *Family Counseling and Psychotherapy Quarterly*, 1 (3), pp. 395-382

Baucom, D.H, & Epstein, N. B (2010). Cognitive- behavioral couple therapy. In K.S. Dobson, *Handbook of cognitive behavioral therapies*, 3rd Ed. New York: The Guilfordpress: 411- 444.

Bowen, G. L. (1988). Corporate supports for the family lives of employees: A conceptual model for program planning and evaluation. *Family Relations*, 183-188.

Chung, H. & Gale, H. (2006). Comparing Self-differentiation and psychological well-being between Korean and European American Students. *Contemporary Family Therapy*, 21(3), 311-367.

Conger, K. J., Rueter, M. A., & Conger, R. D. (2000). The role of economic pressure in the lives of parents and their adolescents: The Family Stress Model. In L. J. Crockett & R. K. Silbereisen, *Negotiating adolescence in times of social change*, 201-223. Cambridge University Press.

Constantin, M, and Gushe, G. V, (2003). Examining individualism Collectivism, and self – differentiation in African American college Women.

Dortaj, Fariba; Rajabi, Maryam; Fathullah, Firoozeh; Dortaj, Fataneh (1397). The relationship between the use of virtual social networks with feelings of loneliness and marital infidelity in students, *Quarterly Journal of Educational Psychology*. No. 15, pp. 111-153

Drake, J. R. (2011). Differentiation of Self Inventory –Short Form: Creation & Initial Evidence of Construct Validity. Doctoral Thesis. University of Missouri-Kansas City.

-Farrugia.R.C (2013). Facebook and Relationships: A Study of How Social Media Use is Affecting Long-Term Relationships. Thesis. Rochester Institute of Technology. (9)4, 1 50-165.

Ebrahimi, Bani Fatemeh (1394). Emotional Divorce and Related Variables in Naqadeh, *Sociological Studies Publications*, pp. ۷-۲۲

Flynn G. (2015). How facebook is ruining your romantic relationships.

Gottman, John Mordechai & Levenson, Robert Wayne (2002). A Two-Factor Model for Predicting When a Couple Will Divorce: Exploratory Analyses Using 14-Year Longitudinal Data, *Family Process*, 41(1), 83-96.

Hashemi, Seyede Fatemeh; Asghari Ebrahimabad, mohammad javad (1396). The Role of Emotional Literacy in Predicting Emotional Divorce through Conflict Resolution Mediation, *Journal of Education, Counseling and Psychotherapy*, Volume 5

Ganji, Mohammad; Niazi, Mahdi; Malekpour Shahraki, Ali (1394). The effect of addiction to new communication technologies on family breakdown in Shahrekord, *Journal of Social Studies and Research in Iran*, Volume 4, Number 1, Pages 167-194

Gushue, G. V., & Constantine, M. G. (2003). Examining individualism, collectivism, and self-differentiation in African American College Women. *Journal of Mental Health Counseling*, 25(1), 1-5.

jahanbini, Sunita; Hosseinzadeh, Omid Ali (1395). The Relationship between Internet Addiction and Introversion of Ninth Grade Female Students in District 3 of Tabriz, *Journal of Principles of Mental Health*, Special Issue of the Third International Conference on Psychology and Educational Sciences, Department of Educational Sciences, Shabestar Branch, Islamic Azad University of Iran, pp. 441-448

Johnson, David R.; Edwards, John Ann.; Booth, Allen (1987). *Marriage Instability Index (MML) Questionnaire*

Kerr, M. E. & Bowen, M. (1988). *Family evaluation*. New York: Norton- Houstat, Alan G.; Anderson, William T., Pierce, Fred P.; Nomads, Samuel W; Fine, Marshall (1985). *Family- of-Origin Scale (FOS)*

Khoeini, Mina; Farashbandi, Reza (1396). Social Networks and Intergenerational Gap, *Journal of Education*, Isfahan-Khorasgan Branch of Azad University, First National Conference on Intergenerational Gap Pathology and Disinfection (Backgrounds, Challenges and Solutions). Pages 1-8

Lindner, K. A. (2012). The Effects of Facebook "Stalking" on Romantic Partners' Satisfaction, Jealousy, and Insecurity, Doctoral dissertation, University of Illinois at Chicago

McDaniel, B. T., Drouin, M., & Cravens, J. D. (2017). Do you have anything to hide? Infidelity-related behaviors on social media sites and marital satisfaction. *Computers in Human Behavior*, 66, 88-95.

Metz A, Pascal K, Arendos J. (2012). Investigation of frustration in couples' marital relationship and various factors such as nurses' communication patterns, personality, self-differentiation and self-efficacy. *Journal of Nursing and Midwifery*. 8(27):656-65.

Ramezani, Somayeh (1395). The Relationship between Membership in Social Networks and Attitudes Toward Infidelity and Marital Boredom

Ridgway, J. L., & Clayton, R. B. (2016). Instagram unfiltered: Exploring associations of body image satisfaction, Instagram, selfie posting, and negative romantic relationship outcomes. *Cyberpsychology, Behavior*

Panahi, Mohammad Hossein; Tabrizi, Mansoura (۱۳۹۵). Internet Consumption and Change in Spouses Relationships, *Social Science Quarterly*, Volume 23, Number 72, Pages ۳۸-۶۶

Patrick F, Joyce J. (2008). Internet addiction: Recognition and intervention. *Journal of Psychiatry Nurs*. 22, 59-60.

Peleg, O., Popko, O. (2004). Differentiation and test anxiety in Adolescents, university of Haifa. *Journal of Adolescents*, 27, 649-669.

Pope, J. Means, M. Dowd, D. (2015). Attributions and Marital satisfaction: The Mediated Effects Self-Disclosure. *Journal of Family and Consumer Sciences*, 97(11), 22-25.

and Social Networking, 19(1), 2-7.

Russell B, MA. Clayton (2014)., "Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking". Department of Journalism, University of Missouri-Columbia, Columbia, Missouri 17(7), 150-165

Salimi, Azima; Jokar, Bahram; Nikpour, Roshanak (1388). Internet Communication in Life: A Study of the Role, Perception of Social Support and Loneliness in Internet Use, *Journal of Psychological Studies*, Volume 1, Number 9, Pages 81-102

Sarukhani, Baqir (1376). Divorce, research in recognizing reality and its factors, Tehran University Press

Satir, Virginia (Beta). Humanization in Family Psychology. Translated by Behrouz Birshak (1398). Tehran: Samat Publications

Schrodt, P. (2005). Family communication schemata and the circumplex model of family functioning. *Western Journal of Communication*, 69, 359-376.

Skowron E. A., Friedlander M. L. (1998). The differentiation of self inventory: Development and initial validation. *Journal Couns Psychol*, 45(3), 235-46.

Skowron, E. A. (2003). Assessing inter personal fusion: reliability, *Journal of counseling psychology*, 45 (3), 276-290

Skowron E. A. & Platt, L. F. (2005). Differentiation of self and Child Abuse Potential in Young Adulthood. *The Family Journal*, 13(3), 281-290

Shokrbegi, Alieh (1396) Sociological study of the relationship between the consumption of virtual social networks and the emergence of changes in marital relationships of couples in District 1 of Tehran, *Iranian Journal of Sociology*, Volume 18, Number 2, Pages 111-129

Statistics Center of Iran (1400). Statistics Center website at <https://www.amar.org.ir>

Steven M, Masono L, Ulride F. (2016). Relationship between sexual function and self-differentiation and types of communication patterns of couples. *Women and Family Studies*, 7(5):534-47

-Valenzuela, bastián. Daniel Halpern, & James E. Katz (2014). "Social network sites, marriage well-being and divorce", *Survey and state-level evidence from the United States*, 36.94-101.

Taheri Banchari, Roya; Kaldi, alireza; Aghajani Mersa, Hussein (1397). Analysis of Divorce Phenomenon, Roots and Consequences in Tehran in 2016, *Iranian Journal of Social Issues*, Volume 9, Number 2, Pages 139-164

Walsh, Josef and Harigan, Marcia (2003). the termination stage in Bowen family systems theory. *Clinical social work Journal*.31. (4), 35-52.

Young K.S. (2004). Internet addiction a new clinical phenomenon and its consequences. *American behavioral scientist*. 48(4):402-415.

Zhang H (2019). Association between parental marital conflict and Internet addiction: A moderated mediation analysis. *Journal Affective Disorders*. 22(3):27-32

The relationship between differentiation and the Desire for virtual space cyberspace with the tendency to divorce due to the mediating role of the main family health in divorce applicants

Seyed Mahdi Alavi^۱

Hossein Mahour^۲

Abstract

The purpose of this study was to investigate the mediating role of main family health in relation to differentiation and Desire for virtual space with a tendency to divorce in divorce applicants referred to the Welfare Intervention Center of Mashhad. This research was applied in terms of purpose by using the method of finding the field and using correlation and regression. The statistical population of this study consisted of all divorce applicants referred to the Mashhad Welfare Crisis Intervention Center in 1999. Using the Cochran's formula, 375 male and female divorce applicants participated in this study voluntarily. The questionnaires used in this study were: Self-differentiation (DSI) Scuron and Fridlender (2000) Hovestadt, Anderson, Piercy, Cochran, & Fine (1985) main family scale (1985) and Young's (1999) which Were distributed to the the sample group. Data were analyzed by statistical software and the results of the present study using structural equations showed that family health plays a mediating role in the relationship between differentiation and the Desire for virtual space to cyberspace with a tendency to divorce in divorce applicants ($p < 0.05$). It also showed that differentiation and cyberspace are related to the health of the main family and the tendency to divorce.

Keywords: Main Family Health; Differentiation of couples; desire for cyberspace; Tendency to divorce

1 . M.Sc. Student, Family Counseling, Bayhaq Institute of Higher Education, Sabzevar, Iran
(Corresponding Author) alavimehdi18@gmail.com

۲. Associate Professor, Faculty member of Beyhagh Sabzevar Institute of Higher Education, Sabzevar, Iran.